

Càpsula: L'Àfrica emergent

Per a molts la paraula Àfrica evoca només una regió plena de pobresa, mala salut, delinqüència i amb infraestructures deficientes. Això els fa pensar que no hi ha oportunitat de negoci i s'equivoquen, ja que és un continent que ofereix enormes oportunitats per als inversors. Al juny 2010, al campus del IESE, en el fòrum titulat "Emerging Àfrica and the Global Business Revolution", organitzat conjuntament amb la Cambra de Comerç de Barcelona, es varen donar a conèixer les realitats de l'economia emergent africana: Àfrica ha estat la regió que més ha crescut de tot el món entre 2001 i 2008, amb un increment mitjà del 6% anual. *Kamara (African Development Bank)* .

És probable que l'Àfrica Subsahariana segueixi sent la segona regió de major creixement després d'Àsia i el seu creixement podria assolir el mateix nivell donat que és l'últim territori del món inexplorat on roman un gran potencial de creixement. *Sanusi (Central Bank of Nigeria)*.

Perquè això succeeixi, Àfrica necessita:

- Un seguiment de reformes estructurals i macroeconòmiques, la disminució dels conflictes, la millora del clima polític, la lluita contra la corrupció, i una major eficiència en els processos de negoci així com un entorn extern benigne. Aquest últim marcat pel boom dels productes bàsics i la recerca d'inversors estrangers per obrir nous mercats, que ja han portat al major creixement del continent en dècades.
- Un enfortiment dels recursos humans en els països africans a través de la formació i el desenvolupament. Les escoles de negocis tenen un paper vital en el desenvolupament de les habilitats directives. (ex. Strathmore Business School de Kenya).

Els canvis positius de l'Àfrica Subsahariana es deuen a:

- el control de la inflació.
- els descensos del deute exterior i dels dèficits pressupostaris.
- la disminució dels conflictes civils i una major estabilitat política.

Existeix una gran demanda de productes de ràpida rotació. A més, s'està produint un ràpid creixement de l'ús de telèfons mòbils, així com de la demanda de productes microfinancers. Per a les empreses que són capaces d'adaptar la oferta, es tracta d'una gran oportunitat.

El vessament de petroli al Golf de Mèxic per part de BP obligarà a Estats Units a recórrer cada vegada més a Àfrica Occidental en comptes de a l'Orient Mitjà per comprar petroli.

Nigèria - un exemple: Les reformes en l'energia fan que l'economia de Nigèria estigui a punt de passar a un nivell econòmic superior. Aquestes portaran un creixement més ràpid en la fabricació i processament, i això conduirà a un creixement del PIB de dos dígits. En els

Últims sis anys, l'economia ha estat creixent a un ritme de 7% a 8% anual, principalment pel creixement de l'agricultura, el comerç a l'engròs i al detall, l'hostaleria i els serveis. Amb 152 milions d'habitants censats al 2009 té una demografia considerable

Aquest país és el primer productor de iuca en el món. A més de ser utilitzada per al consum, també s'utilitza com a matèria primera sota la forma del biocombustible etanol. Així que hi ha moltes oportunitats per a la innovació.

Encara que Nigèria és el productor líder de petroli i gas a l'Àfrica, el seu interès està en créixer en altres sectors. El petroli i el gas representen només el 12%-11% del PIB. Així que realment el gran potencial de creixement prové de l'agricultura i ramaderia (que actualment ocupen a un 50 % de la població), la manufactura i els serveis que a més ofereixen un ampli camp per a la diversificació.

Nigèria té un mercat de les telecomunicacions en constant augment i és el vuitè amb comunicacions més ràpides en el món i el més ràpid a l'Àfrica. Juntament amb Kenya, representa aproximadament la meitat del total d'ingressos de l'Àfrica Subsahariana en les telecomunicacions mòbils.

Hi ha altres sectors amb un potencial de creixement considerable, un exemple n'és la indústria cinematogràfica que ha constituït una marca pròpia - Nollywood. La indústria cinematogràfica de Nigèria, és la tercera més gran del món, no gaire lluny de Hollywood (EUA) i per davant de Bollywood (Índia). Les pel·lícules nigerianes són el vincle entre les comunitats nigerianes estrangeres i la seva terra natal. El resultat d'aquest fenomen, que a penes té una dècada, ha significat la creació de més de 600 pel·lícules per any, posant a Nigèria entre les nacions que més quantitat de pel·lícules produeixen a tot el món, amb més de 7.000 títols en 13 anys.

Des del 2008 el govern dóna mostres de voluntat d'implementar les reformes econòmiques suggerides pel Fons Monetari Internacional, tals com reduir la inflació controlant les demandes salarials, resoldre les disputes regionals per control dels guanys de la indústria del petroli i modernitzar el sistema bancari (els bancs nigerians han estat superant constantment als seus homòlegs de Sud-àfrica i Ghana en els últims dos anys).

Implicacions d'Àfrica per als competidors occidentals: Àfrica presenta avantatges úniques per les empreses com nous mercats en regions amb l'oportunitat d'innovar. Hi ha manca de competència en representants de diversos sectors. Però les empreses es veuen obligades a reorientar els seus esforços de creixement estratègic i canviar la forma de pensar sobre com fer negocis, avançant cap a l'objectiu de trobar solucions a les necessitats del client africà en lloc de saturar-los de productes.

Per aconseguir un creixement sostenible i aventurar-se en mercats com l'Àfrica es necessita tenir una visió a llarg termini de fer negocis, sabent no és una regió de triomfs ràpids, i que per assolir èxits cal tenir nervis d'acer i paciència.

El comerç entre la Xina i Àfrica: Sud-àfrica i Nigèria són ara els grans socis comercials de la Xina a l'Àfrica. Els xinesos tradicionalment han estat involucrats en la construcció, els tèxtils i la manufactura lleugera, però ara han invertit en el petroli i la mineria (indústries

extractives) i els serveis. Encara que Xina està augmentant molt la seva presència a Nigèria, està encara lluny de ser el major inversor o soci comercial del país, ja que ho són els EUA, seguits per França .

Alguns han expressat la seva preocupació per les grans inversions de la Xina a l'Àfrica. Als països africans els cal continuar atraient inversors i que les inversions siguin en economia real. La preocupació estaria justificada si hi hagués una concentració que generés dependència. Actualment hi ha diversificació de les fonts d'inversió i es permet que el capital arribat de diferents parts del món afavoreixi als interessos econòmics a llarg termini dels països africans.

Data d'elaboració: març 2011.

Fonts:

- After the Asian tigers, will be the turn of the African lions? Garce Segran, London Insead. 28/10/2010.
- Emerging Africa and the Gobal Business Evolution. IESE Alumni Magazine 119. Octubre-desembre 2010.
- Lions on the move: the progress and potencial of african economies. Mc Kinsey Global Institute